Dosarul nr.2-15777/24
2-24135638-12-2-27112024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

20 februarie 2025 mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța de judecată în componența:
Președinte de ședință, judecător Lorina Ciubotaru
Grefier Daniela Ciuntu

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Rusanovschi Iulian în interesele S.R.L. „Birivofarm" împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

Prin mandatul nr.1038387 din 25 noiembrie 2024 avocatul Rusanovschi Iulian a fost împuternicit de S.R.L. „Birivofarm" să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată, cu dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată etc. (f.d.2)

La 25 noiembrie 2024 avocatul Rusanovschi Iulian a depus cererea de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Rusanovschi Iulian a indicat că prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10.07.2024 s-a admis apelul declarat de S.R.L. „Birivofarm" (succesor al S.R.L. „Gedeon Richter"), s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 03 mai 2023 și s-a emis o decizie nouă, prin care s-a admis acțiunea înaintată de S.R.L. „Birivofarm" succesor al S.R.L. „Gedeon Richter"; s-a anulat refuzul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nr. 01-07 1816 din 01.07.2022 și s-a obligat să emită actul administrativ individual favorabil de executare a pretenției S.R.L. „Gedeon Richter" succesor în drepturi S.R.L. „Birivofarm" din 31 mai 2022 cu privire la achitarea sumei de 2 497 544, 21 lei. Totodată s-a încasat de la Compania Națională de Asigurări în Medicină în beneficiul S.R.L. „Birivofarm" cheltuielile de asistență juridică în prezentul proces în mărime de 10 000 lei.

A invocat că potrivit art. 251 alin. (2) Codul administrativ, deciziile instanțelor de apel sunt executorii de la emiterea lor. Astfel, la 15 iulie 2024 creditorul s-a adresat către debitor cu o cerere, prin care a solicitai executarea deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10.07.2024 și achitarea în contul SRL „Birivofarm" a sumei de 2 497 544,21 lei, precum și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 lei. Însă, prin răspunsul nr.01-02/4769 din

23.07.2024 Compania Națională de Asigurări în Medicină a refuzat executarea deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10.07.2024, considerent din care a înaintat prezenta cerere.

Menționează că la 29 iulie 2024 S.R.L. „Birivofarm" a înregistrat la Curtea dc Apel Chișinău o cerere privind executarea actului judecătoresc cu obligarea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină să execute decizia Curții de Apel Chișinău nr.3a-1091/2023 din 10.07.2024. Respectiva cererea privind executarea actului judecătoresc a fost înregistrat cu nr. 3ex-41/24 fiind repartizată judecătorului Curții de Apel Chișinău.

Susține că prin neexecutarea timp de mai mult de 4 luni a deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-l091/2023 din 10.07.2024 se încalcă dreptul reclamantei S.R.L. „Birivofarm" la executarea în termen rezonabil a actului judecătoresc.

Remarcă că tergiversarea prezentului caz nu a avut loc din cauza reclamantei, aceasta dând dovadă de un comportament de bună-credință, astfel art. 2 din Legea privind repararea dc către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr.87 din 21.04.2011 (în continuare Legea nr.87/2011) stabilește că repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Suplimentar a remarcat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului identifică criteriile de bază pentru stabilirea termenului rezonabil de judecare a unei cauze ca fiind: complexitatea cauzei; comportamentul reclamantului; cel al autorităților competente și miza litigiului pentru partea interesată.

Notează că la 29.07.2024 S.R.L. „Birivofarm" s-a adresat Curții de Apel Chișinău cu o cerere privind executarea actului judecătoresc cu obligarea CNAM să execute decizia Curții de Apel Chișinău nr.3a-1091/2023 din 10.07.2024. În corespundere cu art.253 alin.(3), (4) din Codul administrativ, termenul maxim în care decizia Curții de Apel Chișinău nr.3a-1091/2023 din 10.07.2024 urma a fi executată de către Compania Națională de Asigurari în Medicină este de 30 de zile din momentul notificării acestora de către Curtea de Apel Chișinău.

A făcut referire la faptul că CtEDO în jurisprudența sa a reținut că, obligațiile pozitive ale statului au fost invocate în mod extensiv în cadrul procedurii de executare silită atât împotriva debitorului de stat, cât și a debitorilor privați. Aceasta înseamnă, în special, că statele au obligația pozitivă de a organiza un sistem de executare a hotărîrilor care să fie efectiv atât în drept, cât și în practică și să se asigure că procedurile prevăzute de legislație pentru executarea hotărîrilor definitive sunt respectate fără întârziere nejustificate *(Fitklev împotriva Ucrainei, pct.91).* În cazul în care un reclamant se plânge cu privire la imposibilitatea de a executa o hotărîre în instanță în favoarea sa, amploarea obligațiilor statului în temeiul art. 1 din Protocolul nr. l variază în funcție de măsura în care debitorul este statul sau o persoană fizică *(Anokhin împotriva Rusiei; Liseylseva și Masliv împotriva Rusie, pct.83).* În cazul în care debitorul este statul, jurisprudența Curții insistă în mod normal ca statul să respecte hotărîrea instanței respective, în totalitate și la timp *(Anokhin împotriva Rusiei; Burdov împotriva Rusiei, pct. 33-42).*

Reține că, Curtea de Apel Chișinău prin notificarea s-a din 12.09.2024 a obligat Compania Națională de Asigurări în Medicină ca în termen de 20 zile de la data recepționării respectivei notificări să îndeplinească obligațiunile ce se solicită a fi executate. Ulterior prin notificarea din 28.10.2024 debitorului i-a mai fost acordat un termen de 20 de zile din momentul recepționării

ca să execute actul judecătoresc definitiv, însă că până în prezent decizia Curții de Apel Chișinău nr.3a-l 091/2023 din 10.07.2024 nu a fost executată, fapt ce se constată în mod evident că suntem în prezența tergiversării executării în termen rezonabil a actului judecătoresc menționat, or în termen de aproximativ 4 luni de zile nu a fost executat actul judecătoresc definitiv, deși termenul maxim în care aceasta urma a fi executată este de 30 de zile din momentul notificării debitorului.

Consideră necesar a se ține cont și de faptul că reclamantul este de bună-credință și nu a tergiversat examinarea cauzei, nu a folosit tactici de amânare, manifestând un comportament de bună-credința, astfel că în atare circumstanțe urmează să se constate bona fide (hotărârea CtEDO: *Union Alimentaria Sanders S.A. împotriva Spaniei*, pct. 35). Viceversa, fiind interesată în soluționarea cât mai promptă a litigiului a avut un dialog activ cu organele competente și a contribuit în maximă măsură la soluționarea cazului.

A reiterat că în conformitate cu recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 6 „Privind Satisfacția Echitabilă" și în vederea unificării practicii judiciare Curtea Supremă reiterează poziția Curții Europene a Drepturilor Omului și anume potrivit jurisprudenței CEDO, instanțele judecătorești din țara noastră ar putea să acorde satisfacție la constatarea violării drepturilor și libertăților fundamentale, și anume: - violarea art.2 CEDO -6000 -30000 euro echivalentul în lei moldovenești; - violarea art.3 CEDO - 3000-5000 euro echivalentul în lei moldovenești; - violarea art.5 CEDO- 600-30000 euro, echivalentul în lei moldovenești; - violarea art.6 CEDO - 1000-7000 euro, echivalentul în lei moldovenești.

Afirmă că în speța dedusă judecății este evident faptul că prin acțiunile de tergiversare a executării deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-l091/2023 din 10.07.2024 în mai mult de 4 luni, deși termenul maxim de executare fiind de 30 zile, a fost cu certitudine încălcat dreptul reclamantei la executare într-un termen rezonabil, prin aceasta fiind încălcat art. 6 din Convecția Europeană a Drepturilor Omului.

Susține că la aprecierea prejudiciilor materiale se va lua în calcul perioada reală de neexecutare (între dies a quo și dies ad quern) și calculul sumelor cu titlu de prejudiciul material se va distinge în două capete prejudiciu material real (valoarea obiectului neexecutării) și penalități (dobânda de întârziere) calculate prin prisma prevederilor Codului civil.

În cazul dat, ca efect al executării deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10.07.2024 Compania Națională de Asigurări în Medicină urma să achite companiei SRL „Birivofarm" suma în mărime de 2 497 544,21 lei precum și să achite cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 lei. Pentru reclamant aceste sume sunt considerabile, iar tergiversarea achitării acestor sume are impact negativ asupra activității S.R.L. „Birivofarm".

Totodată, a atras atenția asupra faptului că cererile de executare a actelor judecătorești în materia de contencios administrativ se examinează cu celeritate, iar, în condițiile în care debitorul nu execută benevol dispozițiile, instanța de apel este în drept să aplice măsuri de constrângere în privința debitorului, însă cu regret aceasta nu ține cont de faptul că se încalcă dreptul de proprietate a reclamantului în sensul art. 1 Protocol 1 CEDO. În atare circumstanțe, reclamanta consideră că suma de 100 000 lei este o sumă capabilă să repare prejudiciul cauzat.

Astfel, avocatul Rusanovschi Iulian solicită constatarea încălcării dreptului S.R.L. „Birivofarm" la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10.07.2024, achitarea sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu cauzat prin încălcarea termenului de soluționare a cauzei și compensarea cheltuielilor de judecată compuse din cheltuielilor de asistență juridică in sumă de 5 000 lei și taxa de timbru în sumă de 200 lei

(f.d.4-6).

La 11 februarie 2025 reprezentantului Ministerului Justiției - Tulbure Ion - a depus, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a instanței, referința asupra cererii de chemare în judecată solicitând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției a invocat că instituirea remediului național prin adoptarea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privește obligația instanțelor naționale de aplicare și interpretare a termenilor din prezenta lege prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (art. 1 alin. (2) din legea precitată).

Potrivit recomandării nr. 6 a Curții Supreme de Justiție privind satisfacția echitabilă, la examinarea de către instanțele naționale a pretențiilor privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se va ține cont de asemenea particularități ca calitatea debitorului executării și anume dacă debitorul este o autoritate de stat sau un terț privat (o persoană fizică sau o entitate juridică privată).

În acest sens, prin prisma jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, a precizat că aprecierea termenului rezonabil de executare urmează a fi făcut după anumite criterii de apreciere, cum sunt: complexitatea cauzei, comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților, și miza (interesul) pentru reclamant.

Complexitatea cauzei: se manifestă prin invocarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024 nr. 3a- 1091/2023.

Comportamentul autorității responsabile de executarea hotărârii judecătoreşti: conform raportului motivat, prezentat de către Curtea de Apel Centru nu relevă indici privind lipsa de diligență din partea instanței. în acest sens, s-a făcut referire la următoarele circumstanțe esențiale în confirmarea celor enunțate mai sus, după cum urmează.

La data de 29 iulie 2024 avocatul Rusanovschi Iulian s-a adresat către Curtea de Apel Chișinău în interesele SRL „Birivofarm” către Compania Națională de Asigurări în Medicină, cu cerere privind inițierea procedurii de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024 nr. 3a-1091/2023.

Potrivit Fișei de repartizare, cererea SRL „Birivofarm” către Compania Națională de Asigurări in Medicină, privind inițierea procedurii de executare a fost înregistrată la Curtea de Apel Chișinău cu numărul 2-22100013-02-3ex-30072024-l la 30.07.2024.

La 21 august 2024, judecătorul raportor a înaintat cerere de abținere de la judecarea cauzei la cererea SRL „Birivofarm” către Compania Națională de Asigurări în Medicină, cu privire la executarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 3a-1091/2023 din 10.07.2024.

Potrivit Fișei de repartizare, cererea de abținere in cauza SRL „Birivofarm” către Compania Națională de Asigurări în Medicină, privind inițierea procedurii de executare a fost repartizată prin intermediul PIGD.

La 22 august 2024, prin încheierea Curții de Apel Chișinău, s-a admis declarația de abținere a judecătorului Curții de Apel Chișinău de la examinarea cererii avocatului Rusanovschi Iulian în interesele creditorului SRL „Birivofarm” privind intentarea procedurii de executare și executarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024. S-a transmis dosarul Direcției de evidență și documentară procesuală a Curții de Apel pentru formarea completului de judecată la examinarea cererii.

Potrivit fișei de repartizare repetate a dosarului, la 28 august 2024, prin intermediul

Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, a fost repartizat spre examinare în mod automat-aleatoriu unui alt judecător.

Prin notificarea Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2024 s-a comunicat debitorului persoana juridică de drept public despre executarea hotărârii nominalizate benevol, în termen de 20 de zile calendaristice de la recepționarea notificării. S-a solicitat, a informa, dacă au fost întreprinse careva măsuri de executare benevolă a deciziei respective, în caz contrar s-a atenționat persoana de drept public că potrivit art. 254 Cod administrativ, dacă persoana juridică de drept public nu-și îndeplinește obligația din titlul executoriu, instanța de apel poate stabili și încasa în privința ei sau a conducătorului o amendă de constrângere în mărime de 100 la 20 000 unități convenționale. Stabilirea și încasarea amenzii de constrângere pot fi repetate.

La 19 septembrie 2024 Compania Națională de Asigurări în Medicină (în continuare - CNAM) urmare notificării privind executarea documentului executoriu decizia din 10 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău a comunicat următoarele: în perioada în care recursul CNAM împotriva deciziei din 10 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău este în curs de soluționare, executarea deciziei nu se va putea realiza, până la pronunțarea unei soluții definitive și irevocabile în recurs. Or, potrivit art. 68 alin (2^1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, recursul declarat împotriva deciziei judecătorești definitive suspendă termenul de executare, ceea ce înseamnă că executarea nu poale avea loc până la soluționarea recursului. CNAM nu poate să execute documentul executoriu decizia din 10 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, având în vedere că efectul suspensiv al recursului oprește implementarea acesteia până la soluționarea cazului de către instanța superioară Curtea Supremă de Justiție.

Totodată, din partea creditorului S.R.L. „Birivofarm” la 04 octombrie 2024 a parvenit solicitarea de a fi aplicate măsuri de constrângere în privința debitorului, pentru neexecutarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024 nr. 3a-1091/2023. La 25 octombrie 2024 creditorul S.R.L. „Birivofarm” s-a adresat repetat cu solicitarea de aplicarea măsurilor de constrângere în privința debitorului CNAM, pentru neexecutarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024 nr. 3a-1091/2023.

La 28 octombrie 2024 prin notificarea Curții de Apel Chișinău, a stabilit un termen suplimentar de 20 de zile de recepționarea notificării pentru informarea Curții de Apel despre executarea documentului executoriu cu anexarea înscrisurilor confirmative în acest sens. Totodată, s-a comunicat repetat cu privire la aplecarea prevederilor art. 254 Cod administrativ, dacă persoana juridică de drept public nu-și îndeplinește obligația din titlu executoriu, instanța de apel poate stabili și încasa în privința ei sau a conducătorului o amendă de constrângere în mărime de 100 la 20 000 unități convenționale. Stabilirea și încasarea amenzii de constrângere pot fi repetate.

La 18 noiembrie 2024 CNAM, ca urmare la notificarea repetată a Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2024, a solicitat instanței să țină cont că executarea deciziei nr. 3a-1091/2023 din 10.07.2024 nu poate fi realizată la această etapă, până când instanța superioară nu se va pronunța asupra recursului declarat de CNAM. Menționând că, ședința privind examinarea recursului la Curtea Supremă de Justiției este numită pentru 27 noiembrie 2024 dosar nr. 3a-766/24.

La 09 decembrie 2024 creditorul S.R.L. „Birivofarm” a solicitat Curții de Apel a obliga debitorul să asigure executarea deciziei nr. 3a-1091/2023 în termen de trei zile lucrătoare, cu

aplicarea măsurilor de constrângere în privința debitorului CNAM pentru neexecutarea actului judecătoresc.

La 24 decembrie 2024 a parvenit solicitarea din partea creditorului SRL „Birivofarm” cu privire la obligarea repetată a debitorului de a asigura executarea deciziei nr. 3a-1091/2023 în termen de trei zile lucrătoare și de a fi aplicate măsuri de constrângere în privința debitorului, pentru neexecutarea deciziei din 10.07.2024.

La 13 ianuarie 2025 din partea creditorului SRL „Birivofarm” a parvenit aceeași solicitare de a obliga debitorul să asigure executarea deciziei nr. 3a-1091/2023 în termen de trei zile lucrătoare, și aplicarea amenzii de constrângere în privința debitorului, pentru neexecutarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024.

Miza (interesul) pentru reclamant: se manifestă prin dorința executării deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024. În acest context, a susținut că în urma analizei raportului motivat întocmit se observă că au fost întreprinse toate măsurile posibile de întreprins și a evidențiat că în prezenta speță Curta de Apel a reacționat la solicitările reclamantului și în acest sens nu îi poate fi imputată tergiversarea executării, în prezența unor circumstanțe ce determină o anumită prolongație a procedurii de executare.

Susține că la caz urmează a fi aplice prevederile art. l18 Cod de procedură civilă, în temeiul căruia „părțile sunt obligate să prezinte probe pe care le invocă, conform legislației în vigoare”. Astfel, reclamantul nu a precizat prin ce s-a manifestat prejudiciul moral suportat prin pretinsa tergiversare a executării documentului executoriu. Prin urmare, reclamantul nu justifică ce reprezintă acea sumă de 100 000 lei în calitate de prejudiciu moral invocat.

De asemenea, cu titlu de informare a comunicat că, în materia de neexecutare sau executare tardivă, calculele prejudiciului moral se fac potrivit anilor (lunilor) de neexecutare cu luarea în considerație a mizei pentru reclamant. Potrivit jurisprudenței Curții Europene versus Moldova aceste au fost calculate între 1000 euro (în mediu pentru 4 ani de neexecutare) și 3000 euro (în mediu pentru 11 ani de neexecutare).

A remarcat că cel mai mare prejudiciu în materia neexecutării a fost acordat în speța Muhin - 6500 euro, pentru 11 ani de neexecutare a unei hotărâri de acordarea de spații locative de către autoritățile locale. Acest fapt confirmă netemeinicia pretenției de compensare a prejudiciului moral.

Adițional, potrivit jurisprudenței Curții Europene, a fost reiterat că art. 6 din Convenție îi garantează oricărei persoane dreptul de acces la justiție, care are drept consecință dreptul la executarea hotărârilor judecătorești definitive. Totuși, acest drept nu poate obliga un stat să asigure executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil, oricare ar fi ea și oricare ar fi circumstanțele; în schimb, statul are obligația de a se dota cu un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive ce îi revin. Respectiv, instanța de judecată are ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale au fost adecvate și suficiente.

În temeiul celor expuse, reclamantul nu poate invoca neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Or, a fost probat faptul că Curtea de Apel a depus diligența necesară.

Prin urmare, în baza prezentei referințe, cât și a raportului motivat prezentat de Curtea de Apel Chișinău și anexat, consideră că a fost probată lipsa caracterului nerezonabil al duratei procedurilor invocat de reclamant. De asemenea, a subliniat că sarcina probării aspectului tergiversării/neexecutării titlului executoriu, cât și a suportării unui prejudiciu material și moral

nu poate fi pusă, în mod exclusiv pe seama pârâtului, dar se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație în mod obligatoriu argumentele ambelor părți în proces și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate (f.d. 30-33).

În ședința de judecată reprezentantul reclamantei S.R.L. „Birivofarm" – avocatul stagiar Cazac Dorin nu s-au prezentat, deși a fost legal citat despre data, ora și locul examinării acțiunii, fapt confirmat prin avizul de recepție și recipisă, nu a comunicat motivele neprezentării și instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora (f.d.23,29).

Reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției – Alexandru Vicol în ședința de judecată nu s-a prezentat, deși a fost legal citat despre data, ora și locul examinării acțiunii, fapt confirmat prin avizul de recepție și recipisă, nu au comunicat motivele neprezentării și instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia (f.d.22,29).

Aprecierea instanței de judecată:

Examinând cererea de chemare în judecată, materialele dosarului, verificând argumentele expuse în referință cu probele administrate și prevederile legale, instanța de judecată consideră necesar de a respinge acțiunea, ca fiind neîntemeiată din următoarele motive.

În ședința de judecată s-a constatat că prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024 s-a admis apelul declarat de S.R.L. „Birivofarm" (succesor al S.R.L. „Gedeon Richter"), s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 03 mai 2023 și s-a emis o decizie nouă, prin care: s-a admis acțiunea înaintată de S.R.L. „Birivofarm" succesor al S.R.L. „Gedeon Richter"; s-a anulat refuzul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nr. 01-07/1816 din 01.07.2022 și s-a obligat aceasta să emită actul administrativ individual favorabil de executare a pretenției S.R.L. „Gedeon Richter" succesor în drepturi S.R.L. „Birivofarm" din 31 mai 2022 cu privire la achitarea sumei de 2 497 544,21 lei. S-a încasat de la Compania Națională de Asigurări în Medicină în beneficiul S.R.L. „Birivofarm" cheltuielile de asistență juridică suportate în mărime de 10 000 lei (f.d.8).

Prin cererea din 12 iulie 2024 adresată Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, reprezentantul S.R.L. „Birivofarm", avocatul Rusanovschi Iulian a solicitat executarea deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024 și dispunerea achitării sumei de 2497544,21 lei, precum și a cheltuielilor de judecată în mărime de 10 000 lei (f.d.9).

Compania Națională de Asigurări în Medicină prin răspunsul nr. 01-02/4769 din 23 iulie 2024 a comunicat că potrivit legislației relevante aplicabile la caz, nu are premise legale de a iniția procedura de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024 în contextul declarării recursului asupra acestei decizii (f.d.10).

Ulterior, prin solicitarea din 09 septembrie 2024 adresată Curții de Apel Chișinău, reprezentantul S.R.L. „Birivofarm", avocatul Rusanovschi Iulian a solicitat comunicarea informației cu referire la: etapa executării deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024; notificarea debitorului despre obligația de executare a deciziei; informarea despre depunerea referinței pe marginea cererii de executare și expedierea acesteia. Examinarea cu celeritate a cererii cu privire la executarea deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024 (f.d.11).

La 12 septembrie 2024 Curtea de Apel Chișinău a notificat Compania Națională de Asigurări în Medicină despre executarea benevolă a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3a-

1091/2023 din 10 iulie 2024, în termen de 20 de zile calendaristice de la recepționarea notificării. S-a solicitat, a informa, dacă au fost întreprinse careva măsuri de executare benevolă a deciziei respective, în caz contrar s-a atenționat persoana de drept public că potrivit art. 254 Cod administrativ, dacă persoana juridică de drept public nu-și îndeplinește obligația din titlul executoriu, instanța de apel poate stabili și încasa în privința ei sau a conducătorului o amendă de constrângere în mărime de 100 la 20 000 unități convenționale (f.d.12).

Compania Națională de Asigurări în Medicină prin răspunsul nr. 01-02/5428 din 19 septembrie 2024 a comunicat că potrivit legislației relevante aplicabile la caz, nu are premise legale de a iniția procedura de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024 până când instanța superioară nu se va pronunța asupra recursului declarat asupra acestei decizii. A specificat că din acest motiv CNAM nu poate executa documentul executoriu având în vedere efectul suspensiv al recursului. Or, potrivit art. 68 alin (2^1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, recursul declarat împotriva deciziei judecătorești definitive suspendă termenul de executare, ceea ce înseamnă că executarea nu poale avea loc până la soluționarea recursului. CNAM nu poate să execute documentul executoriu decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024, având în vedere că efectul suspensiv al recursului oprește implementarea acesteia până la soluționarea cazului de către instanța superioară Curtea Supremă de Justiție (f.d.13-14).

La 04 octombrie 2024 reprezentantul SRL „Birivofarm” avocatul Rusanovschi Iulian s-a adresat Curții de Apel Chișinău cu cerere, prin care a solicitat aplicarea măsurilor de constrângere în privința debitorului pentru neexecutarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024 nr. 3a-1091/2023 (f.d.15).

La 25 octombrie 2024 S.R.L. „Birivofarm” s-a adresat repetat Curții de Apel Chișinău o solicitarea de aplicarea măsurilor de constrângere în privința debitorului CNAM (f.d.16).

La 28 octombrie 2024 Curtea de Apel Chișinău a notificat suplimentar Compania Națională de Asigurări în Medicină despre stabilirea unui termen suplimentar de 20 de zile de recepționarea notificării pentru informarea Curții de Apel despre executarea documentului executoriu cu anexarea înscrisurilor confirmative în acest sens. Totodată, s-a comunicat repetat cu privire la aplecarea prevederilor art. 254 Cod administrativ, dacă persoana juridică de drept public nu-și îndeplinește obligația din titlu executoriu, instanța de apel poate stabili și încasa în privința ei sau a conducătorului o amendă de constrângere în mărime de 100 la 20 000 unități convenționale (f.d.17-19).

Conform art. 2 alin. (1) - (3) Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare *reclamant*).

Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

Articolul 4 alin. (1) - (3) al aceleiași Legi stabilește că sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Instanța de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărîrii judecătorești prezintă Ministerului Justiției un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil și, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar.

Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă în scris și va conține: numele și prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorității implicate în proces, ale executorului judecătoresc sau ale reprezentantului autorității responsabile de executarea hotărîrii judecătorești; date despre acțiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare și motivarea acestora; date despre acțiunile procesuale întreprinse în vederea accelerării procedurii de judecare, după caz; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil.

Dreptul la executare în termen rezonabil al hotărârilor judecătorești este un element esențial al procesului echitabil, garantat atât pe plan național cât și internațional. Termenul „rezonabil” nu este strict delimitat, ci se evaluează după criterii precum complexitatea procedurii, comportamentul părților și măsura în care autoritățile au acționat prompt.

Instanța de judecată reține că încălcarea dreptului la executare a hotărârii poate fi invocat din momentul depășirii termenului rezonabil, care este evaluat în funcție de circumstanțele specifice. Termenul rezonabil nu este fix, ci se stabilește în funcție de complexitatea cazului, comportamentul părților și promptitudinea autorităților, iar depășirea termenului trebuie să fie nejustificată.

Potrivit jurisprudenței CtEDO încălcarea termenului poate constitui violarea art. 6 CEDO, chiar dacă hotărârea a fost pronunțată în termen.

Întru justificarea neadmiterii încălcării termenului rezonabil, Ministerul Justiției a prezentat raportul motivat nr.1/35/8-120 din 22 ianuarie 2025 întocmit Curtea de Apel Centru privind modul de respectare a termenului rezonabil de executare a documentului executoriu din 10 iulie 2024, potrivit căruia la 29 iulie 2024 S.R.L. „Birivofarm” prin intermediul avocatului Rusanovschi Iulian s-a adresat Curții de Apel Chișinău cu cerere privind inițierea procedurii de executare a deciziei nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024. Curtea de Apel Chișinău prin notificarea din 12 septembrie 2024 a comunicat debitorului Compania Națională de Asigurări în Medicină (în continuare - CNAM) despre executarea benevolă a hotărârii în termen de 20 de zile calendaristice de la recepționarea notificării. A solicitat de a informa dacă au fost întreprinse careva măsuri de executare benevolă a deciziei respective, în caz contrar s-a atenționat persoana de drept public că potrivit art. 254 Cod administrativ, dacă persoana juridică de drept public nu-și îndeplinește obligația din titlul executoriu, instanța de apel poate stabili și încasa în privința ei sau a conducătorului o amendă de constrângere în mărime de 100 la 20 000 unități convenționale. Stabilirea și încasarea amenzii de constrângere pot fi repetate. La 19 septembrie

2024 CNAM ca răspuns la notificare a comunicat că în perioada în care recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024 este în curs de soluționare, executarea actului judecătoresc nu se va putea realiza, până la pronunțarea unei soluții definitive și irevocabile, deoarece potrivit art. 68 alin (2^1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, recursul declarat împotriva deciziei judecătorești definitive suspendă termenul de executare, ceea ce înseamnă că executarea nu poale avea loc până la soluționarea recursului, având în vedere că efectul suspensiv al recursului oprește implementarea acesteia până la soluționarea cazului de către Curtea Supremă de Justiție. La 04 și 25 octombrie 2024 creditorul S.R.L. „Birivofarm" s-a adresat Curții de Apel Chișinău cu solicitarea de a fi aplicate măsuri de constrângere în privința debitorului CNAM pentru neexecutarea deciziei din 10 iulie 2024. Curtea de Apel Chișinău prin notificarea din 28 octombrie 2024 a stabilit debitorului un termen suplimentar de 20 de zile de recepționarea notificării pentru informarea despre executarea documentului executoriu cu anexarea înscrisurilor confirmative în acest sens. Totodată, s-a comunicat repetat cu privire la aplicarea prevederilor art. 254 Cod administrativ. La 18 noiembrie 2024 CNAM a solicitat Curții de Apel Chișinău să țină cont că executarea deciziei nr. 3a-1091/2023 din 10.07.2024 nu poate fi realizată la această etapă, până când instanța superioară nu se va pronunța asupra recursului declarat, iar ședința privind examinarea recursului este numită pentru 27 noiembrie 2024, dosar nr. 3a-766/24. La 09 și 24 decembrie 2024, precum și la 13 ianuarie 2025 creditorul S.R.L. „Birivofarm" a solicitat Curții de Apel a obliga debitorul să asigure executarea deciziei nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024 în termen de trei zile lucrătoare, cu aplicarea măsurilor de constrângere (f.d.35-37).

În conformitatea cu art. 249 alin. (1)-(2) Codul administrativ, hotărârile judecătorești și alte titluri executorii se execută conform prevederilor prezentului capitol.

Pentru executarea hotărîrilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare sunt competente instanțele de apel.

În conformitatea cu art. 250 lit. a) Codul administrativ, titluri executorii sunt hotărârile judecătorești executorii.

În conformitatea cu art. 251 alin. (1)-(4) Codul administrativ, hotărârile judecătoriilor sunt executorii după expirarea termenului de apel.

Deciziile instanțelor de apel sunt executorii de la emiterea lor.

Încheierile judecătoriilor și ale instanțelor de apel sunt executorii după expirarea termenului de recurs împotriva acestora.

Deciziile Curții Supreme de Justiție sunt executorii din momentul emiterii lor.

În conformitatea cu art. 253 alin. (1)-(4) Codul administrativ, pentru impunerea acțiunilor, a tolerărilor sau a inacțiunilor în privința persoanelor juridice de drept public sunt aplicabile măsurile coercitive conform art. 254–256.

Pentru executarea unei creanțe bănești în privința unei persoane juridice de drept public, instanța de apel poate proceda conform art. 254 și 256. Suplimentar, instanța de apel poate mandata un executor judecătoresc și cu alte măsuri de executare, instanța de apel fiind cea care stabilește fiecare măsură de executare în parte. Executorul judecătoresc este obligat să respecte dispozițiile instanței de apel și să le execute în mod preferențial.

Înaintea desfășurării executării, conducătorul persoanei juridice de drept public este informat în scris despre intenția de executare. Această prevedere nu se aplică în cazul executării ordonanțelor provizorii și în alte cazuri urgente.

Scrisoarea de informare trebuie să indice asupra măsurii de executare care se intenționează și să stabilească un termen pentru îndeplinirea benevolă a obligațiilor de executat. Acest termen nu poate depăși 30 de zile.

Conform art. 15 alin. (5) Codul de executare, documentele executorii privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală, bugetelor unităților administrativ-teritoriale, precum și din contul autorităților/instituțiilor publice, se execută în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014.

Conform art. 68 alin. (1)-(2^1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, documentele executorii privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național, precum și din contul autorităților/instituțiilor bugetare, se prezintă obligatoriu de către creditor direct administratorilor de bugete și/sau, după caz, autorităților/instituțiilor bugetare respective după rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești.

În cazul neexecutării documentului executoriu emis în baza unei hotărîri judecătorești definitive în termen de 3 luni de la data prezentării acestuia, creditorul poate solicita executorului judecătoresc inițierea executării silite, conform procedurii stabilite de Codul de executare.

Recursul declarat împotriva hotărârii judecătorești definitive privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare suspendă termenul de executare a hotărârii judecătorești prevăzut la alin.(2).

Sub acest aspect, instanța de judecată reține că Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 reglementează distinct executarea hotărârilor judecătorești din perspectiva bugetară, stabilind proceduri clare privind dezafectarea fondurilor din conturile bugetare.

Astfel că, potrivit principiului *lex specialis*, normele speciale din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale prevalează asupra normelor generale din Codul administrativ, întrucât se aplică în mod expres situațiilor de executare a hotărârilor ce implică fonduri publice.

În speță, prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024 s-a obligat Compania Națională de Asigurări în Medicină să emită un act administrativ individual favorabil pentru executarea pretenției S.R.L. „Birivofarm” succesor al SRL „Gedeon Richter” din 31 mai 2022 cu privire la achitarea sumei de 2 497 544,21 lei. S-a încasat de la Compania Națională de Asigurări în Medicină în beneficiul SRL „Birivofarm” cheltuielile de asistență juridică suportate în mărime de 10 000 lei.

Se reține că analiza dispozițiilor legale trebuie realizată în contextul sistemului normativ general, având în vedere interdependența dintre diferitele acte normative. În cazul executării hotărârilor judecătorești care implică bugetul public, sunt aplicabile prevederile legii speciale.

De asemenea, potrivit legislației în vigoare, formularea unui recurs împotriva unei hotărâri judecătorești definitive suspendă executarea acesteia, aspect ce trebuie luat în considerare în procesul de executare. Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar- fiscale nr. 181/2014 reglementează expres această situație, oferind reguli adaptate contextului particular și asigurând un cadru adecvat pentru astfel de circumstanțe.

Prin urmare, ca urmare a analizei sistemice a legislației se ajunge la concluzia că, la caz pe durata soluționării recursului formulat de Compania Națională de Asigurări în Medicină împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024, executarea acestei decizii nu poate avea loc până la pronunțarea unei hotărâri irevocabile, or conform art. 68 alin. (2^1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, recursul declarat împotriva unei decizii judecătorești definitive suspendă termenul de executare, ceea ce înseamnă că executarea deciziei Curții de Apel nu poate fi efectuată până la soluționarea recursului de către Curtea Supremă de Justiție.

Mai mult, prin încheierea Curții de Apel Centru din 28 ianuarie 2025 s-a respins cererea creditorului S.R.L. „Birivofarm" cu privire la inițierea procedurii de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024. S-a explicat S.R.L. „Birivofarm" că este în drept de a depune cererea cu privire la executarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024 după examinarea recursului declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină asupra deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024 (a se vedea https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/NzMxZTc5OWItYjllMy00ZTBjLWEzNDctNTZiYmFkM2MyZGE1).

Astfel, reieșind din circumstanțele stabilite și prevederile legale citate supra, instanța de judecată constă că nu este încălcat dreptul S.R.L. „Birivofarm" la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024 din care motive se respinge pretenția cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a acestui act judecătoresc.

Conform art. 5 alin. (1) Legea 87/2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacţii echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

Având în vedere că nu s-a constat încălcarea dreptului S.R.L. „Birivofarm" la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, iar pretențiile privind repararea prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată sunt pretenții subsecvente, se impune necesitatea de a fi respins și acest capăt de cerere.

Din considerentele menționate, instanța de judecată va respinge ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Rusanovschi Iulian în interesele S.R.L. „Birivofarm" împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1091/2023 din 10 iulie 2024.

În temeiul art.2, art.4-5 Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr.87 din 21 aprilie 2011, art.94, art.238-241 Codul de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e :

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Rusanovschi Iulian în interesele S.R.L. „Birivofarm" împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău nr.3a-1091/2023

din 10 iulie 2024, repararea prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
judecătorul **Lorina Ciubotaru**